

XXI. Országos Arany János Irodalmi Verseny

2013. november 11.

MEGOLDÓKULCS

Kedves Kollégák!

Köszönjük, hogy több hónapos munkával felkészítették tanítványaikat a versenyre. Reméljük, örömet jelentettek az olvasmányok, sikeres volt a tanulókkal való együttműködés.

Az alábbiakban a megoldások leglényegesebb elemeit adjuk meg. Az elbírálás alapszem pontjai: a mű részletes ismeretének bizonyítása, a feladathoz való rugalmas alkalmazkodás, a szabatos és árnyalt fogalmazás.

A bíráló szaktanár csak az elvárhatóan teljes értékű válaszra adja a maximális pontszámot; a hiányos, pontatlan megoldást – a saját belátása szerint mérlegelve – köztes egész pontszámmal értékelje. Kérjük, fél pontot ne adjanak!

A megoldókulcs **12** oldalas.

Nem küldhető tovább az a dolgozat (tartalmában bármennyire értékes), amelyben a **durva helyesírási hibák száma ötnél több**, vagy a **helyesírási hibák száma meghaladja a 30-at**, valamint az **olvashatatlan, rendezetlen írásképu** dolgozat!

Kérjük:

- A javítást **piros színű** tollal végezzék!
- A jó megoldásokat jelöljék **pipával**, a hiányzókat **hiányjellel**!
- Az elért pontszámokat a feladatok melletti **négyszögekbe írják be**, a feladatlap **összpontszámát vezessék át a címoldal aljára**!
- A **120 pontot elért dolgozatokat 2013. december 8-ig adják postára** a következő címre:

Eötvös József Gimnázium és Kollégium

Arany János Irodalmi Verseny

2890 Tata, Tanoda tér 5.

Köszönjük munkájukat, együttműködésüket!

I. Arany János: Buda halála

1. Értelmezze a következő idézeteket!

„Légy te, öcsém, a kard; én leszek a pálca...”

Buda megosztja hatalmát öccsével, Etelével. Buda a törvényes rendért felel békeidőben, Etele a katonai hatalmat gyakorolja háborúk idején. (2 pont)

„Ihol én, ihol én pörölyje világnak!”

Etele hivatott a világ feletti uralomra. (1 pont)

3	
---	--

2. Hogyan szerezte meg Buda a kardot?

Ellopatta Kanyaróval.

1	
---	--

3. Ki ő? Mi ez?

Keveháza: *a hunok fejedelmi temetője*

Rof: *hun király, Buda bátyja*

Bendegúz: *Buda és Etele apja*

Hadúr: *a hunok istene*

táltos: *a magyar népi hitvilág természetfeletti erejű személye (születésekor jellel jött a világra)*

5	
---	--

4. Mi vezet Buda halálához? Említsen három cselekményelemet!

- *Detre ármánykodása, intrikája*
- *a feleségek viszálya (a gyermek és a sólyom kapcsán)*
- *Buda pártütése öccse ellen*
- *Buda ellopítja a kiválasztottságot jelentő kardot*
- *a párbaj*

3	
---	--

5. Mi a szerepe a Rege a csodaszarvasról című betétnek a műben?

- *a magyarok eredetéről szóló őstörténetet idézi fel (Hunortól és Magyartól ered a magyar nép)*
- *a honfoglalás, a letelepedés történetét beszéli el*

2	
---	--

6. Olvassa el a következő idézeteket!

a) „Közelébb vagy hozzám, mint Etel, a férjem,
Tested az én testem, véred az én vérem,
Bosszút az anyáért bár iszonyút vennél...”

b) „Őrizd magad, úgymond, Etele hirétül:
Azzal Buda romlik, ha Etele épül...”

Egészítse ki az alábbi táblázatot a részletek alapján!

Az idézet betűjele	Ki mondja?	Kinek?	Milyen céllal?
a)	<i>Ildikó/Krimhilda/ Hilda/Ilda</i>	<i>Aladárnak</i>	<i>Ildikó Aladártól várja, hogy megbosszulja Szigfrid halálát</i>
b)	<i>Detre</i>	<i>Budának</i>	<i>Figyelmezteti Budát, ne hagyja magát háttérbe szorítani, ne hagyja, hogy Etele kiszorítsa a hatalomból; viszályt akar szítani kettejük között</i>

6	
---	--

II. Csiky Gergely: A nagymama

1. Töltse ki az alábbi adatlapot!

Vezetéknév	Keresztnév	Foglalkozás
Kosztá	<i>Sámuel</i>	<i>nyugalmazott (tábori) lelkész</i>
<i>Langó</i>	Seraphine	<i>tanár/nevelő a lánynevelő/nőnevelő intézetben</i>
Tódorka	<i>Szilárd</i>	<i>tanár (gróf Szerémy Ernő nevelője)</i>
<i>Örkényi</i>	Piroska	<i>a lánynevelő/nőnevelő intézet növendéke</i>

soronként 1-1 pont

4	
---	--

2. Értelmezze az alábbi részleteket! Válaszát 2-3 összefüggő mondatban fogalmazza meg!

- a) „Farkast csempészni a bárányakolba, héját a galambdúcba ... nem élhetek ennyire vissza a bizalommal ...”

Tódorka Szilárd mondja Szerémy Ernőnek/ „Bárány” Ernőnek, aki azért jelentkezik a nőnevelő intézetbe franciatanárnak, hogy közel kerülhessen (Leoni) Mártához. Tódorka Szilárd pedig nem akarja támogatni titkolt céljának elérésében.

- b) „Megegyeztünk, hogy csak akkor gyűjtjük meg Hymen fáklyáját, ha eleget tettünk félre, hogy önálló intézetet nyithassunk!”

Seraphine és Tódorka csak akkor házasodik össze, ha összegyűlik a szükséges összeg egy intézet megnyitásához. Jegyességük 25 éve tart.

- c) „Íme, a tél álmodott boldogsága valósággá lesz a szép tavaszban.”

A nagymama / gróf Szerémyné és báró Örkényi fiatalkorukban szerették egymást. Boldogságuk azonban csak álom maradt. Most viszont Szerémyné unokája, Márta és Örkényi unokaöccse, Kálmán egymásra találtak, házasságot akarnak kötni, így a fiatalok megvalósíthatják hozzátartozóik álmát.

A megadott válasszal tartalmában megegyező megoldás: 2 pont.

A részletet alapvetően helyesen értelmező, kevesebb információt tartalmazó válasz: 1 pont.

Téves vagy hiányzó értelmezés: 0 pont.

6	
---	--

3. A cselekmény bonyolításában szerepet játszik három levél.

Ki, kinek, milyen céllal írja ezeket a leveleket?

- a) *Örkényi írja Kálmánnak, érkezéséről értesíti unokaöccsét.*
 b) *Márta írja Kálmánnak, arra kéri, hogy felejtse el, nem mehet hozzá feleségül, mert nem akarja boldogtalanná tenni a nagymamát.*
 c) *A nagymama Örkényinek, találkozót kér tőle.*

3	
---	--

4. Kihez szólnak az alábbi mondatok? Egészítse ki a megfelelő névvel a szöveget!

„Hagyjon el, **KÁLMÁN!** Utoljára állunk szemközt egymással, kimondhatom az igazat: igen, szerettem önt, szeretem most is végtelenül, de az ön nagybátyja ellensége az én drága nagymamámnak, gyűlöli őt, nem leszek az ön nejevé soha, soha!”

„Hiszen akkor visszaesném abba a sötét, hideg árvaságba, honnan a te drága szíved melege váltott meg engem. Oh, édes nagymama, hiszem, hogy igazán szeretsz! De te is hidd, hogy a te **MÁRTÁD** szeret téged...”

„...ha tudtam volna, hogy unokatestvérem... Mégis jó hozzám az isten! Mikor legjobban panaszoltam árvaságomat, nemcsak egy drága nagymamát adott, hanem ráadásul egy kis unokatestvért is... Oh, édes **ERNŐ**, ha mi azt akkor tudtuk volna!”

3

5. Kire vonatkoznak az alábbi megállapítások? Írja a megfelelő betűjelet a név elé!

C) báró Örkényi Vilmos	a) okos, jóságos, adakozó asszony
D) Galambosné	b) kedves, vonzó fiatal leány
A) Szerémy grófné	c) kemény, dühös, merev ember
E) Szerémy Ernő	d) zsörtölődő öregasszony
B) Leoni Márta	e) könnyelmű fiatalember

5 jó megoldás 2 pont; 3 jó megoldás 1 pont; 1 jó megoldás 0 pont

2

6. Mivel magyarázza Szerémy grófné, hogy rangon alul engedné megnősülni unokáját?

- a) Fiának (*Bélának*) a tragikus halálával, aki öngyilkos lett, mert elszakították a szerelmétől.
b) Saját sorsával (nem teljesülhetett be Örkényi Vilmos iránti szerelme).

1-1 pont

2

III. Móra Ferenc: Aranykoporsó

1. Egészítse ki az alábbi mondatot a regényben olvasottak alapján!

Az aranykoporsó a(z) *a hanyatló Rómában/az ókori Rómában/a Római Birodalomban* (hol?), a *3. sz.-ban/a 3. sz. végén* (mikor?), *Diocletianus császár* (kinek az uralkodása idején?) játszódik.

3

2. Mi a regény központi témája, ami a történelemhez kapcsolja?

A pogány és keresztény Róma küzdelme/a keresztényüldözés időszaka/a kereszténység terjedése.

1

3. Mutassa be a regény két szereplőjét: Quintiport és Diocletianust! Térjen ki a kettejük közti kapcsolatra is!

Quintipor: *A császár rabszolgája, és nem tudja, hogy a fia is, mert a császár ezt még anyja, Prisca előtt is titokban tartja. Álmodozó ifjú, gyermeki tisztaság, ártatlanság jellemzi. Titanillába szerelmes, aki Gránátvirágnak nevezi. Atyai barátság köti nevelőjéhez, Bionhoz. Megismerve a kereszténységet Krisztus követőjévé válik.* 3 pont

Diocletianus: *Dalmáciai rabszolgából lett a Római Birodalom ura. Nagy uralkodó. Egyszerű gondolkodású, egyenes, határozott, bölcs. Szereti feleségét és gyermekeit, különösen fiát, akinek létezését titokban tartja, mert egy jóslat szerint az csak akkor lehet a birodalom királya és felvirágoztatója, ha kilétét a fiú nagykorúságáig titokban tudja tartani. A regény végére megtört öregemberré válik.* 3 pont

6

4. Miért nevezik Constantiust „fehér Caesar”-nak?

Flavia Helena, a „fehér asszony” volt az első felesége, akit a császár parancsára el kellett kergetnie, hogy helyette Maximianus lányát vegye el. Utolsó együtt töltött éjszakájukon fehéredett meg mindkettejük haja.

1

5. Kicsoda Bión? Hogyan mentette meg Alexandria városát?

Bión Kübelé **papnőjének a fia**, tudós **matematikus**, ő **jósol** a csillagok állásából Diocletianusnak, később – mint **titkának egyetlen tudója** – ő vigyáz Quintiporra.

Alexandria ostromakor Diocletianus megfogadja, hogy a lázadó város bevétele után szabad gyilkolást enged a katonáinak, addig, „**míg lova térdig jár a vérben**”. A győztes császár lova a kapun belül megcsúszik, és térdre esik egy vértócsában, ezt **Bión úgy értelmezi**, hogy **eleget tett esküjének**, tehát az istenek nem kívánják a város népének halálát.

A két megoldásra 2-2 pont adható, amennyiben a válaszok 2-2 fontos elemet tartalmaznak.

4	
---	--

6. Mi az oka Prisca császárné rejtélyes betegségének? Ki gyógyítja meg átmenetileg? Mikor szűnik meg végleg ez az állapot?

Kétéves fiát elveszíti.

Pantaleón, a keresztény orvos/mágus.

Amikor férje közli vele a hírt, hogy fiuk mégsem halt meg.

3	
---	--

7. Mi jellemezte a regény korában a keresztény templomokat? Említsen legalább 3 elemet!

Nem bálványimádók, ezért nem mutatnak be áldozatot, így **nincs benne oltár** sem. Megtalálhatók ehelyett a következők: **asztal terítővel letakarva** (utolsó vacsora), **kehely, olaj, szent könyvek**; egy **faszék** a püspököknek, **emelvény** a felolvasó papoknak, **márványmedence** a kereszteléshez.

A pont csak 3 meglévő elem esetén adható.

1	
---	--

8. Mi volt az a három kérdés, amelyre Biónnak válaszolnia kellett a Lactantiusnak írt levelében a regény utolsó fejezetében?

Belátja-e már, hogy az istenek nem voltak halhatatlanok?

Megbánta-e, hogy a keresztény Rómával rendezte meg a pogány császár, Diocletianus temetési szertartását?

Nem cserélné-e fel salonai magányát Lactantius szobájának felével az épülő új fővárosban, Byzantiumban?

Legalább 2 helyes válasz megléte esetén adható csak a pont.

1	
---	--

IV. Sütő András: Gyermekkorom tükörcserepei

1. Értelmezze a mű címét!

(Ahogy Sütő András a Főhajtás című részben írja) gyermekkoráról nem ad teljes képet könyvében, azt foglalja össze, amit az emlékezet megőrzött, a legmaradandóbb élményeket.

2	
---	--

2. A következő állítások mindegyike tartalmaz valamilyen téves információt. Találja meg a hibát, majd írja le helyesen az állítást!

Sütő András szülőhelye, Pusztakamarás a **Felvidéken** található.

*Sütő András szülőhelye, Pusztakamarás a **Mezőségben** /**Erdélyben** található.*

Az író **szilveszter éjszakáján éjfélkor** született.

*Az író **karácsony első napján déli 12 órakor** született.*

Édesapja dolgozott iparosként, földművelőként, **vadászként**, méhészként és szőlősgazdaként.

*Édesapja dolgozott **iparosként, földművelőként, méhészként és szőlősgazdaként**.*

Sütő Andrásnak **négy** testvére volt: Gergely, **László**, Pisti és Gyuri.

*Sütő Andrásnak **három** testvére volt: **Gergely, Pisti és Gyuri**.*

Sütő András a szülőfalujából a **nagyvárad**i Bethlen-kollégiumba került ösztöndíjjal.
Sütő András a szülőfalujából a nagyenyedi Bethlen-kollégiumba került ösztöndíjjal.

5

3. Értelmezze az alábbi részleteket! Válaszát 2-3 összefüggő mondatban fogalmazza meg!

a) „... visszahoztam, kedves tiszteletesasszony, a kedves fél lábát.”

A gólyaláb vagy faláb azt a célt szolgálta, hogy ne legyen az emberek lába sáros. Még a templomba is ezzel mentek, a falnak támasztották, a mise végén néha összecserélték egymás falábát. Ebben az esetben is ez történt.

b) „... a közös pokróc alól a Másba kíváncsoztam, otthoni szavaim nélkül valóban a Semmibe kerültem... Hazamegyek tehát – az ég alól, a szabad nyújtózkodásból a közös kucorgásba.”

Az otthoni szegényes körülmények közül, a bezártságból elvágyódik a tízéves fiú. Nagypjánál a kiskút-völgyi „Rodostóban” átélheti a természet adta szabadságot, de nehezen viseli a nagypapa szűkszávúságát és a nagycsalád hiányát. Ezért ír a „visszanyert rabság örömről”, amikor hazaindul.

c) „Volt egyszer, hol nem volt egy piros pettyes, kék csíkos lazac, nem is egy: sok lazac. Itt születtek valahol a hegyi patakokban. Az ő szavukat tanulták meg gyermekkorukban...

Fölserdültek a lazacok, elindultak a pisztrángos patakokkal lefelé, jobbra-balra pillogtatva és hallgatózva: merre lehet az óceán? (...) Eljött az ideje, hogy férjhez menjenek, megházasodjanak. Akkor bizonyult szűknek az óceán, amely morajlik, harsog, zúg és üvölt is a szélben, de sohasem mondikál. Arra csak az otthoni vízbőlcső képes: az óceánnál is tágasabb szülőcsermely, annak, tudod, nem sós, hanem édes a vize.”

A gyermek felcseperedve elhagyja a szűkebb hazáját: kalandokra, mozgalmasabb életre vágyik. Amikor azonban családot alapít, szívesen visszatér a gyökereihez, ahol ismerős közegben, biztonságban élhet.

A megadott válasszal tartalmában megegyező megoldás: 2 pont.

A részletet alapvetően helyesen értelmező, kevesebb információt tartalmazó válasz: 1 pont.

Téves vagy hiányzó értelmezés: 0 pont.

6

4. Ki kicsoda? Párosítsa össze a neveket a leírásokkal! (Írja a megfelelő betűjelet a név elé!)

B)	Bogár Zsuzsika	a)	az ispán törvénytelen gyermeke
A)	Szirmai Misi	b)	kiváló énekes, Bartalis úr szolgálatában áll
D)	Békasó	c)	Sütő András iskolatársa
C)	Jóska	d)	Sütő András nagybátyja

4 jó megoldás 2 pont; 2 jó megoldás 1 pont

2

5. Sütő András tisztelettel emlékezik meg neves írókról, művészekről, történelmi személyiségekről. Soroljon fel közülük négyet!

Pl. Erdei Ferenc, Mikes Kelemen, Petőfi Sándor, Tamási Áron, Veres Péter; Bartók Béla, Kodály Zoltán; Chagall; Bethlen Gábor, Gábor Áron

4 jó megoldás 2 pont; 2-3 jó megoldás 1 pont; 1 jó megoldás 0 pont

2

6. Melyik szó a kakukktojás? Válaszát röviden indokolja!

csűr   pitvar   tálás   tornác

Kakukktojás: tálás   1 pont

Magyarázat: *a tálás egy bútordarab (edények tárolására szolgáló fali polc), a csűr, pitvar, tornác a falusi (paraszt)porta részei*   1 pont

A megadott válasszal tartalmában megegyező megoldás is elfogadható.

2	
---	--

7. Mi a köznyelvi jelentése az alábbi nyelvjárási kifejezéseket tartalmazó mondatnak?

„... megcsöppent enyhén az eszterhéj.”

*Elkezdtek olvadni a jégcsapok. / Csöpög a víz a nádtetőről.
eszterhéj: nád- vagy szalmatető*

1	
---	--

V. Jack London: Martin Eden

1. Miért hívja meg Arthur Martin Edent ebédre?

Részeg csavargók megtámadták, Martin Eden mentette meg, a banda néhány tagjának kiverte a fogát. Egy érdekes vadembert akartak látni.

2	
---	--

2. Milyen új szokásokat vesz fel, hogyan nevei önmagát, hogy méltó lehessen Ruthhoz? Említsen legalább három elemet!

Fogkefét, körömkefét, körömrészelőt használ; reggelente hideg zuhanyt vesz; vasalt nadrágban jár; nem iszik; olvas, tanul; törekszik a szép beszédre; leszokik a dohányzásról.

1	
---	--

3. Milyen volt kezdetben, és hogyan változott meg Mr. és Mrs. Morse Martinhoz való viszonya?

Kezdetben úgy vélik, Martin felébresztheti Ruthban a nőt. Amikor a lány bevallja szerelmét, határozottan elutasítják. Tervszerűen partiképes fiatalembereket mutatnak be, hogy elvonják a lányuk figyelmét Martinról. Irodalmi sikerei után keresik vele a kapcsolatot.

2	
---	--

4. Ki kicsoda? Milyen viszonyban vannak Martin Edennel a következő szereplők?

a) Joe Dawson

Martin főnöke a mosodában, a Shelly Gyógyfürdőben. Kedveli Martint. Arról álmodozik, hogy soha ne kelljen dolgoznia. Miután Martin bejelenti, hogy kilép, ő is azt teszi, csavargó lesz. Később Martin mosodát vásárol a számára.

b) Russ Brissenden

Martin barátja, mentora, nyelvtanra, írásra, politikára tanítja, író. Megismerteti a San Franciscó-i munkások filozófus szocialistáival. Gyógyíthatatlan beteg, öngyilkos lesz.

c) Mr. Butler

Ügyvéd Mr. Morse ügyvédi irodájában. Ruth szerint a tökéletes férfi mintaképe. A semmiből indult, és megfeszített munkával jutott el az évi 30 000 dolláros jövedelemig. Martin nyomorúságosnak tartja az értékes cél nélküli lemondást, monoton munkát.

d) Lizzie Connolly

Munkáslány. Őszintén szerelmes Martinba, aki nem tudja viszonzni az érzéseit, mert csak testi vonzalmat érez iránta. Lizzyt mindazzal azonosítja, amit maga mögött akar hagyni (kemény fizikai munka, piszok). Sikeres íróként tanítatja a lányt.

e) Bernard Higgenbotham

Martin sógora (a nővére férje). Büszke a Higginbotham Kézpénz Áruházra, mindig rosszindulatúan közelít a fiúhoz. Martin is nehezen tudja elviselni a zsugorisága, a kicsinyessége miatt. Bernard ostromozza Martint, hogy nem dolgozik, az írást ugyanis ő nem tekinti munkának. Fel is jelenti, megrágalmazza, hogy „összeollózza” az írásait.

2 elem 2-2 pont

10	
----	--

5. Hogyan szerzi meg Martin a neki járó öt dollárt a Transcontinentál kiadóhivatalában?

személyesen keresi fel a kiadót; erőszakkal szerzi meg a neki járó pénzt: torkon ragadja az igazgatót, kifordíttatja a jelenlévők zsebeit

1	
---	--

6. Kinek ajándékozta első könyve egy példányát? Miért? Mi a könyv címe? Hova kerül a könyv?

Maria Silvának

Maria mindig hitt írói karrierjében.

A nap szégyene

Maria a Bibliára teszi.

4 jó válasz – 2 pont; 3-2 jó válasz – 1 pont; 1 jó válasz – 0 pont

2	
---	--

7. Mit jelentett Martin számára a Déli-tenger? Mivel szeretett volna ott foglalkozni?

a magányosság és a tétlenség elleni menedéket; a Marquesa-szigeteken akart letelepedni (ez lett volna a főhadiszállása); terveit szerint egy szkúnerrel (vitorlással) jár majd, és kókuszdiómaggal és gyöngyökkel kereskedik; törzsfőnöki házában vendégül látná a Csendes-óceán déli részén hajózókat

2	
---	--

VI. Bereményi Géza: Eldorádó

1. Mit jelent a címadó Eldorádó kifejezés?

a bőség mesebeli országa; valamire eszményien, szinte paradicsomian alkalmas hely

1	
---	--

2. Mikor és hol játszódik a mű cselekménye?

Budapesten, a II. világháború után.

1	
---	--

3. Milyen betegség miatt kerül kórházba a történet főszereplője, és hogyan értesül erről az édesanyja?

Diftéria (torokgyík). Édesanyját a munkahelyén (az Autójavítóban) Gombai (Nagyapa segédje) értesítette telefonon.

2	
---	--

4. „Nagyapánk a pénzt választotta egyetlen mércének.”

Értelmezze az idézetet! Válaszában legalább két konkrét példára is hivatkozzon!

A Nagyapa „embereket fizetett le, vásárolt meg”, mert úgy gondolta, hogy „arannyal mindent és mindenkit meg lehet vásárolni”

Példák: pénzzel kényszerítette ki, hogy a szomszéd autótulajdonos bevigye a beteg gyereket a kórházba; az embere nagy összeggel vásárolt a portástól adatokat az orvosról; pénzt adott az Édesanyának, hogy sürgősen hagyja el a kórházat; lefizette portást, hogy bejusson a ragályövezetbe; az orvosnak juttatott egy kiló arannyal váltotta ki unokáját a hullaházból.

3	
---	--

5. Az unoka és a Nagyanya milyen átélt, közös élményére utalnak a következő mondatok?
„Nagyanyánk hírhozóként fogadott vissza engem. (...) Túlvilági hírnöknek tart, mióta hazatértem a kórházból.”

Mindketten átélték a halál közelségének élményét. Az unoka betegen a kórházban fekvve az élőkől elkülönítve, illetve a hullaházban kitérítve – Nagyanya a harcok idején fényes nappal a falhoz állítva, amikor fegyvert fogtak rá a katonák.

3	
---	--

6. Miért szerette nagyon az unoka a vasárnapokat?

Azért szerette, mert kettesben maradhatott a Nagyanyával, miután a Nagyapa a lóversenypályán töltötte a délutánt, illetve éjszakáig kocsmázott, a nővére pedig sötétedés előtt visszaindult a Vízivárosba.

2	
---	--

7. A Nagyapa és a Nagyanya – egymástól eltérő karakterükkel – különböző életformákat képviselnek. Hasonlítsa össze őket négy-négy jellemző tulajdonságuk alapján!

Nagyapa

Nagyanya

nem törődik Istennel (szidja Istent)

hirtelen haragú

erőszakos

nagyhangú, harsány

az üzletben hisz, a piac logikája

irányítja döntéseit

„erkölcs”: a pénz, az arany mindenhatósága

gyorsan kapcsol, rögtön cselekszik

családtagjait saját tulajdonának érzi

mélyen hívő (imával engeszteli Istent)

türelmes

békés természetű

szótlan, hallgató

az álmokban hisz, a földöntúli jelek

utasításait követi

erkölcs: az isteni rendelkezések világa

óvatos, meggondoltan cselekszik

tiszteli az emberi értékeket

(páronként 1-1 pont, összesen: 4 pont)

4	
---	--

8. Nevezze meg, kikre vonatkoznak az alábbi megállapítások!

a) „Ő a Vízivárosban viselkedett rendesen, nálunk látogató volt.”

Annamari (a főszereplő nővére)

b) „Ő független volt az emberek világától. (...) hűséget adott Nagyapánknak a piacon.”

Berci (a Nagyapa „főembere”)

2	
---	--

9. Mit tudunk a következő szereplők további sorsáról?

a) Unoka: *az Édesanya és új férje (Laci bácsi) egy vasárnap érte jönnek, és a nagyszülők lakásából elviszik magukhoz (iskolába megy).*

b) Nagyapa: *évtizedek múlva meghal egy népes kórházi teremben.*

2	
---	--

VII. Leiner Laura: A Szent Johanna gimi - Kezdet

1. Mindenhonnan ugyanaz a szó hiányzik. Egészítse ki a szöveget !

Az egyik doboz tetejére dobva megtaláltam a **NAPLÓ**m (...) anyu olyanokat mondott, hogy „egy tizennégy éves lány legjobb barátja a **NAPLÓ**ja”(…) Először be akartam mutatkozni, de az olyan hülyeség, a **NAPLÓ** az enyém, magamnak csak nem mutatkozom be...

1

2. „Marad az esős idő? – kérdezte anyut. Na persze, ezt soha senki nem hagyja ki.”

Miért érdeklődnek Reni ismerősei mindig az időjárásról?

édesanyja ismert meteorológus; reggelente a televízióban ő mondja el az időjárás-jelentést

1

3. Pótolja az adatlapokról lemaradt neveket!

Név: **ANTAI-KELEMEN ÁDÁM (CORTEZ)**

Kor: 15

Beszélt nyelv: magyar, angol, francia, spanyol

Magamról: ....

Érdeklődési kör: akad...

Klubtagság: SKA, SkaPunk RulZ, Skate;

Deszkások, Born int he USA, Bajnokok Ligája RulZ

Név: **FELMAYER DÁVID (DAVE, CYBERPUNK)**

Kor: 14

Beszélt nyelv: magyar, francia

Magamról: „Régen egy kicsit beképzelt voltam, de most már tökéletes vagyok.”

Érdeklődési kör: technológia, multifunkcionális készülékek, filmszerkesztés/vágás, foci

Klubtagság: Bajnokok Ligája RulZ, Milyen telefonod van?;Milyen telefont vegyek?; Micro SD kártya fanok

2

(csak teljes névvel fogadható el a válasz)

4. Kik ők?

a) „rémesen éles hangon megszólalt, amitől, mint egy rossz filmben, mindenki megállt és lefagyott. (...) Kerüld el, ő a sulis diktátora.”

Máday Emília, igazgatóhelyettes

b) „egy középkorú, magas, vékony ember csukta be maga mögött az ajtót, majd kerek szemüveg mögül csillogó tekintettel meredt az osztályra. (...) hadart is tovább, másodpercenként ellenőrizve az óráját, hogy mennyi időnk van. (...) Igazából nagyon rendes volt, igyekezett mindent észben tartani, talán kicsit túl is pörgött.”

Haller Endre, osztályfőnök

c) „A többiek egész szünetben »kegyetlen ...ról«, »megbuktat ...ról« és »pótvizsgán is megbuktat ...ról« tanakodtak. Én nem szóltam bele, csak hallgattam őket, a viláért sem mondtam volna meg, hogy nekem tükre szimpi.”

Kardos Kálmán, magyartanár

d) mindig elkészik

Neményi Arnold

e) állandóan fingerboardot tologat

Pósa Richárd, Ricsi (Richie, Rich)

f) három hónapig nem szólalt meg

Bencze Virág

6	
---	--

5. Ki mondja kinek és milyen helyzetben?

„– Szólok az osztályfőnöknek, hogy megtagadtad a feladatot! Ez pedig itt egyes!”

Rajzórán Vladár Ervin, a rajztanár, Reninek.

1 pont

A tanár „álomkép” és „rémálomkép” címmel adott feladatot. Mindenkinek le kellett rajzolnia egy álmát.

Renáta üres lapot adott be, mert rendszerint nem emlékszik az álmaira. Vladár gúnyolódásnak tekintette az esetet. Reni úgy vélte, ettől kezdve utálta őt a tanár.

2 pont

3	
---	--

6. Melyek azok a művek, amelyek nem szerepeltek Rentai Renáta olvasmányai között? A „kakukktojásokat” húzza alá!

Charles Dickens: Szép remények; Charles Dickens: Twist Olivér; **Charlotte Brontë: Az angoltanár;** Daniel Defoe: Robinson Crusoe; Gárdonyi Géza: Ida regénye; Jane Austen: Büszkeség és balítélet; Jane Austen: Emma; Jonathan Swift: Gulliver utazásai; Mark Twain: Huckleberry Finn; **Oscar Wilde: Dorine Gray arcképe;** **Thomas Hardy: A kék szempár;** William Golding: A legyek ura

a három helyes találatra jár az egy pont

1	
---	--

7. Minősítse az állításokat! Igazak vagy hamisak?

a) Egybeesett Cortez és Ricsi gördeszkás, valamint Kinga lovas versenye.	IGAZ
b) Reni és Virágon kívül csak az a-s lányok voltak Gödöllőn.	HAMIS
c) Az iskolaújság számára sok képet készített Reni.	IGAZ
d) Kinga megnyerte a díjlovaglást.	HAMIS
e) A verseny után Reni és Virág elmentek a Millenáris Parkba.	HAMIS

5 jó válasz – 3 pont; 4 jó válasz – 2 pont; 3 jó válasz – 1 pont; 2-1 jó válasz – 0 pont

3	
---	--

8. A 9. B osztály tanulói jól szerepeltek az iskolai tanulmányi versenyeken. Teljes nevekkel egészítse ki az eredménylistát!

a tanulmányi verseny neve	helyezés	név
<i>francia</i>	1.	NEMÉNYI ARNOLD
<i>informatika</i>	3.	BERNÁTH ANDRÁS
<i>irodalom</i>	1.	RENTAI RENÁTA
<i>műveltségi</i>	1.	NEMÉNYI ARNOLD
<i>rajz</i>	2.	BENCZE VIRÁG
<i>sakk</i>	1.	NEMÉNYI ARNOLD
<i>szavaló</i>	1.	SZATMÁRY KINGA

csak teljes nevekkel fogadható el a megoldás

7 jó válasz – 3 pont; 6 jó válasz – 2 pont; 5-4 jó válasz – 1 pont; 3-2-1 jó válasz – 0 pont

3	
---	--

VIII. Fogalmazás

Válasszon ki az olvasmányok közül két-három művet, és azok alapján írjon egy fogalmazást a következő címmel: „*A gyermekkor meghatározó eseményei*”! Ügyeljen a stílusára és a helyesírására! Írása ne haladja meg a három oldalt!

(40 pont)

Értékelési szempontok

- Hogyan tudja a tanuló megfogalmazni a választott művek lényegét a cím szempontjából?
- Milyen a szöveg felépítése?
- Milyen a stílusa?

Pontozás

A „közepes” szintű fogalmazás pontszáma 20, a „jó”-nak minősíthetőé 30, a kifogástalan, értékes írás 40 pont. Köztes pontszám is adható tartalmi hiány, a szerkesztési és a nyelvhasználati hibák miatt.

Továbbküldhetők a legalább 120 pontot elért dolgozatok.

Köszönjük közreműködésüket!

A versenybizottság